

az összeomlás okait. A három jelentés alaposan és részletesen foglalkozik az 1918-as szomorú év eseményeivel, de valahogy úgy érezzük, hogy a két katona nem felel meg arra a kérdésre, ami a könyv címe, nem tudjuk meg teljes határozottsággal fölülük, hogy mik „A

német összeomlás okait“. Egyedül Delbrück felel a kérdésre és ő Ludendorffot jelöli meg a háború elvesztésének okául és nem minden alap nélkül, hiszen az adatok és okmányok ezrei kiáltanak hangos „accuse“-t a háború e rossz szelleme felé.

A városok háztartásáról szóló törvény és az iparkamara.

(A Szeged tudósítójától.) A városok háztartásának rendezéséről szóló törvénytervezetet a pénzügyminiszter a kereskedelmi és iparkamaráknak is megküldte véleményezés végett. A szegedi kereskedelmi és iparkamara csütörtökön délután öt órakor foglalkozott a javaslat-tervezettel, a megbeszélésen, amelyen Wimmer Fülöp elnökölt és dr. Tonelli Sándor kamarai főtitkár volt az előadó. Az értekezleten megjelentek dr. Somogyi Szilveszter polgármester, Balogh Károly tanácsnok, dr. Szekerke Lajos, Koós Elemér és Körmendi Mátyás.

Az értekezlet a javaslat-tervezetnek csak a kamarát érdeklő részleteivel foglalkozott behatóbban. Általánosságban az az álláspont alakult ki, hogy a városra hárított terhek fedezetére az állam olyan jövedelemforrásokat engedjen át, amelyek kiegyenlítik az új terheket és elég rugalmasak ahhoz, hogy a valutaingadozásból keletkező veszélyeket elhárítsák. A kormány ugyanis január elsejével megszüntette a városi alkalmazottak állami javadalmazását és azt a természetbeni ellátással együtt teljesen a városokra hárította. Kárpótlásul átengedte az egész kereseti adót, a forgalmi adó egy hányadát és különböző fogyasztási adókat. A kamarának az a legfontosabb kifogása, hogy mindezek az adónemek nem elég rugalmasak és így nem fedezhetik a folyton emelkedő kiadásokat. Kívánja a kamara, hogy a törvénytervezetet egy olyan szakasszal egészítse ki a pénzügyminiszter,

amely kimondaná, hogy minden városi adószabályrendelet a fölterjesztéstől számított negyven napon túl végrehajtható és jóváhagyottnak tekinthető, ha addig a miniszter érdemben nem nyilatkozik.

A polgármester felhívta a kamara figyelmét arra, hogy a katonai beszállások hatalmas terhet rónak a városra, olyan terhet, amelyhez a falu semmivel sem járul hozzá. Szegeden például a legtöbb kaszárnyát a város építette és az állam csak bérlti őket. A háború előtt a kaszárnyákért az állam évi 170 000 korona bért fizetett és a főtartásuk 13.000 koronával terhelte a város költségvetését. Ma az állam még mindig a békebeli béreket fizeti, ezzel szemben a kaszárnyák fentartása több mint másfélmillióba kerül. Ez tehát igazságtalan terhet jelent a városra, a város pedig kereskedő és iparos, a gazda ezt nem érzi, holott a katonaság nemcsak a város védelmét biztosítja.

A pótlódóra vonatkozó rész lényeges módosítását kívánja a kamara. A tervezet szerint ugyanis a föld- és a házadó után róhat ki pótladót a város. A kirovánál a földadó után a kataszteri tiszta jövedelem kétszázalékát vehetik csak alapul. A kamara azt kívánja, hogy itt is a teljes állami egyenesadó legyen a pótladó alapja. A társulati adónak pedig legalább egy harmadrészt engedjék át a városnak.

A kamara észrevételeit felirat formájában közli a pénzügyminiszterrel.

Összevonják a szegedi és pozsonyi egyetemet.

(A Szeged tudósítójától.) A vidéki jogakadémia államsegélyének megvonásáról szóló kultuszminiszteri rendelet elleni tiltakozások még el sem csendesedtek, máris egy újabb tanügyi rendelet tervéről beszélnek a közoktatási érdekeltségek körében. Illetékes helyen arról beszélnek, hogy a közoktatás terén valóságos frontátcsoportosítás készül, amelynek következtében több állami iskolát megszüntetnének és így a tanári kar nagyrésze elvesztené állását.

Értesülésünk szerint a kormány az összes felekezeti iskoláktól meg akarja vonni az államsegélyt, tehát az iskolák fentartását a felekezetek köteleességévé teszi. Szegedi tanügyi körökben is úgy tudják, hogy az iskolák megszüntetéséről szóló hírek valóban nem alaptalanok, mert a kormány bizonyos takarékosági szempontokat kíván életbe léptetni, amelyeknek kettős intenciójuk van. Egyrészt meg akarják takarítani a felesleges iskolák fentartási költségeit, másrészt az általános helyzetnek megfelelően reformálni akarja az egész közoktatásügyet. Elsősorban a négyosztályos, alsófoku gimnáziumokat és reáliskolákat szüntetik meg, illetve beolvasztják őket a legközelebbi főgimnáziumba, vagy főreáliskolába. Az itt felszabaduló tantereket azokba a városokba osztják be, ahol tanárihiány mutatkozik.

Az alsófoku iskolák megszüntetésével a kormány a lateinerek tu'produkcóját kívánja megakadályozni és gazdasági pályára akarja szorítani az ifjúságot. Azokban a városokban, ahol az alsófoku iskolákat megszüntetik, a polgári iskolákat gazdasági iskolákkal fogják kiegészíteni.

Nagyobb tervek merültek fel az egyetemek helyzetének rendezése tárgyában is és ezek a tervek már igen közelről érintik Szeged városát is. Emlékeztet, hogy az elmúlt évben a pozsonyi egyetemet Pécsre, az ottani főreáliskola helyére akarták elhelyezni, ez azonban állam-pénzügyi okoknál fogva nem sikerült. A pozsonyi egyetem szétszórta működik azóta Budapesten s a legnagyobb hibája, hogy az orvosi fakultását kivéve igen gyéren látogatják. A kormánynak az a felfogása, hogy a pozsonyi egyetem teljesen feleslegessé vált s különösen pénzügyi okok miatt az a terv merült fel, hogy a pozsonyi egyetemet beolvasztják vagy a szegedi, vagy a debreceni egyetembe. Ugy tudjuk, hogy ez a terv annyira elhatározott dolog, hogy már az jövő tanévben megvalósítják s egyelőre még csak az bizonytalan, hogy Szeged, vagy Debrecen kapja a pozsonyi egyetemet. Valószínű,

hogy a szegedi egyetem, de maga a város hatósága is igyekszik Szeged javára billenteni a mérleget, mert a szegedi egyetem részben még hiányos felszerelése a pozsonyi egyetem beolvasztásával bő kiegészítést nyerhetne.

A tanügyi reformmal kapcsolatosan a kormány a tanárok státuszrendezését is végre akarja hajtani olyképen, hogy a tanárokat a nyolcadik fizetési osztályba nevezik ki és az ötödik fizetési osztályig haladhatnak előre. Az igazgatók a hatodik fizetési osztályba kerülnek és elérhetik a negyediket, mint főigazgatók. Értesülésünk szerint a közoktatásügyi reform terveinek végrehajtása már a jövő tanévben bekövetkezik.

A jövő évi gabonaellátás a Közélelmezési Tanács előtt. Az Országos Közélelmezési Tanács ma délután ülést tartott az 1923/24. évi gabonaellátás ügyében. Bud János közlelmezési miniszter ismertette a kormány álláspontját a közalkalmazottak illetményeinek fölemelése ügyében, valamint a meginduló mezőgazdasági hitelek tervéről. Hadik János gróf elnök indítványt terjesztett elő, mely szerint az OKT az ellátatlanok számának szűkítését javasoló tervezetet nem teheti magáévá.

Hírek

— Előadás az adóbevallásról. A kereseti adóbevallási ívek benyújtására pénteken délben lejár a végső terminus. Ma délelőtt dr. Landesberg Jenő kamarai titkár és Szendrényi Géza, Az Ipar szerkesztője, előadást tartottak a bevallási ívek kitöltésének módjáról az ipartestület nagytermében. Az egybegyűlt nagyszámú iparosság annak az óhajának adott kifejezést, hogy az ipartestület és a kamara együttesen kérjenek legalább 15 napi haladékot a bevallási ívek benyújtására. A kamara és az ipartestület elnöksége eleget tett ennek a kívánságnak és ma délben táviratilag kérte a pénzügyminisztert a szükséges haladék megadására.

— A szinigazgató felebbez. A tanács — mint ismeretes — elutasította a szinigazgatót az a kérelmét, amelyben újabb félmillió koronás segély megszavazását kérte. Ugyanakkor kimondta a tanács azt is, hogy a szinügyi bizottságnak a javaslatát, amelyben a színház jövő évi fűtésének elvállalását indítványozta, egyszerűen nem tárgyalja. Dr. Gaál Endre kultúratanácsnok a csütörtöki tanácsülésen bejelentette, hogy Palágyi Lajos megfelebbezi a tanács határozatait. Mivel pedig ezeket a határozatokat még nem szövegezték meg, bejelentette azt is, hogy a szövegezést magára vállalja és az elutasítást azzal indokolja, hogy a szinigazgató nem teljesítette szerződési kötelezettségeit. A tanács a bejelentést tudomásul vette, csupán Balogh Károly szól közbe, mondván: „Hát csak felebbezzon Palágyi, majd Pantheont építünk neki“.

— Pusztító földrengés Mexikóban. A párisi Radio-tűgyőrséghez Newyorkból érkezett tegnapi keltezésű távirat szerint a mexikói Tampicoból jelentik, hogy Vera Cruse és San Luis Potosi között rendkívüli arányú földrengés pusztított végig az egész mexikói tengerparton. Falvak tűntek el a föld színéről. A lakosság eszeveszetten menekült a környékről az ország belsejébe Hidalgo tartomány csupa romhalmaz. A Fuejutla vulkán egy krátere nyílt meg. Gázok és más lávaömegek tödültek ki belőle. Az áldozatok száma bizonyosan igen nagy, de pontos hír még nincs.

— Elbírja a hid a villamost. A kereskedelmi miniszter kiküldött szakértői befejezték a hidvizsgálatot. A vizsgálat eredményéről a város hatósága hivatalos jelentést még nem kapott, a kereskedelmi miniszter kiküldöttje csupán annyit közölt a polgármesterrel, hogy a hid teherbíróképességét nem merítene ki a villamosjáratok megindítása.

— Emelés kőrömazakadtáig. A csütörtöki tanácsülés az emelések jegyében folyt le. Elhatározatott, hogy legalább száz perccel emelik a kövezetvámot, a fogyasztási illetékeket (de előbb kiadják véleményezés végett a kamarának, a gazdasági felügyelőségnek és a pénzügyi bizottságnak), emelik a hidvámokat és emelik a szeszfőzési díjakat.

Arany, exsübevallás Tóthnál, Kőlcsey-utca 7. 379

TELEFON:

Pénztár 582.

Belvárosi Mozi

TELEFON:

Igazgatóság 258.

Április 20, 21, 22-én, péntek, szombat, vasárnap

VAD AFRIKA.

Svenska-filmgyár expedíciója Britt Kelet-Afrikában, 6 felvonásban.

Azonkívül:

Rasmussen északsarki utazása.

Ulrajzi felvétel 5 felvonásban és

Fatty, a nőcsábász.

Kitűnő amerikai burleszk 1 felvonásban.

Előadások: Hétköznap 5, 7 és 9 órakor, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor.